

چخ بُخْن ات پش بُخْن

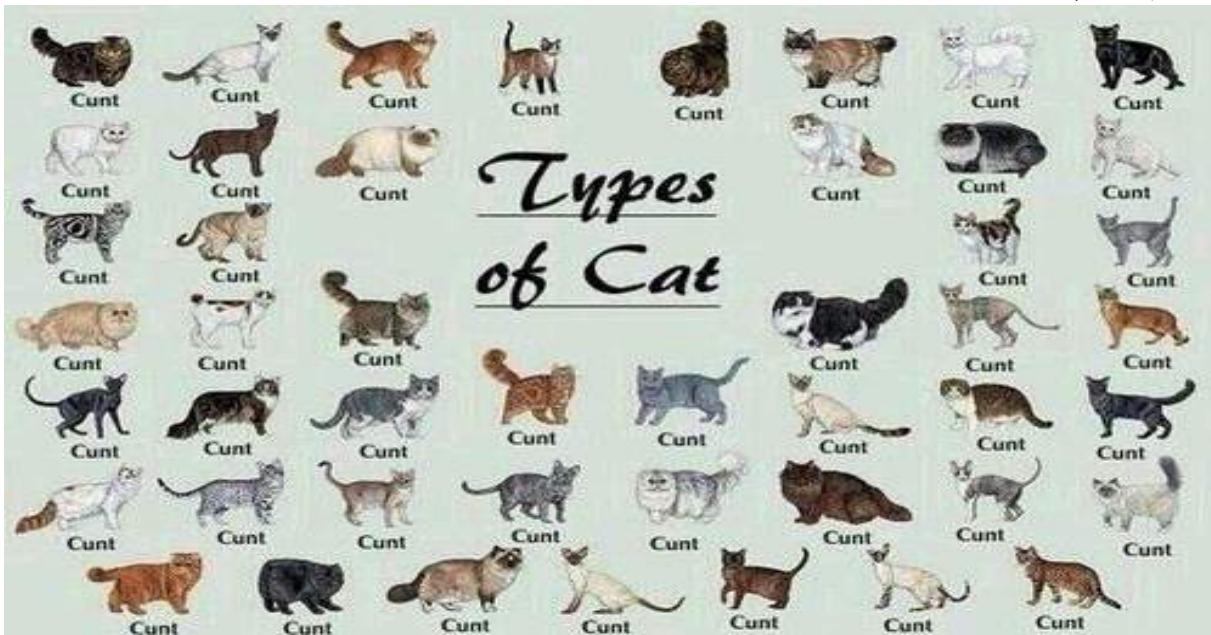
گرڙپنج از انگلپسي تر خُرونونه: سرور شاه اركان، ماستر علوم بيولوژي

كلگري- كنادا

اول(ييوم) اكتوبر ٢٠١٨

چخ بُخِن اند هر رقم اب شکل ات، رهنج ات اندازه. دنیای اند بپنديه آس ۵۰ کُد طايفه یست، اته یے چيز ادے وېف اند یيوث خوي ات خواص څه، وهڏين لپ خير ات دلربلو.

مم دنيا تے بغړ ۴۰ هر رقم اب پش یست. پد ادے وهڏين دراز ڏابنځ ات گُت ڏابنځ یا بے ڏابنځ، پش بُخِن اند مس وېف ناز ات نوازن یست.

یے کِد ته یگون وخت اس پینچ تا ووقد چخ بُخ بُخ در یے وخت فیرت.
خوند بُخ فیرت، پِد مربوطے گدبن اندازه.

مثال، گلہ کِد، بنکارے لابرادر (Labrador retriever) مِغوند، یے
وخت اند ڈھرڈب اس پینچ چخ بُخ بپنڈے فیرت.

پِش نهن ته يگونے اس ڏييون تا څمار پِش بُخ يې وخت اند ڦيرت. پِش نهن يې سال اند ڦهرڻدپ اره پېڻ زبد. دِس څه زبد، يې سال اند ته لپ اب پِش بُخ سُود.

چخ بُخپن ته څارُم
هفتہ زندگے يند، فُک
کاز ته خو نهن بنوڦد
قتے زئزپن. اک دے
وخت اند خو زنده
رپداو جهت اس يې
جاگه کاز وېف ارد
ضلالول نِست.

پش بُخبن ته اول هفته زنگے يند، خو نهن بنوقد تے امېڈ پن. نهن بنوقد وېق قهد چيداوارد ات کسل نا سِتاوارد كۈمك كېنىت.

بعدے خئارم هفته، چخ بُخبن ۋەھرۇپىن خو نهن بنوقد بەھس كىنپن ات خبىن كاز خپن. بېبىندى مىرىم اس بنوقد ئىر خبىن كاز نېرىجىد اند، خۇند هفتە گە، خبىن كاز ار بىڭ نېرپىن ات ملايم پن.

وختای ادے پِش بُخپن بین ارهی تا ٿئار هفتہ زندگے یند خه ڦیپن، وھذ ڦهرڏیپن نهم دار ات مِلايم کازخپن. هر مېٻ پِش بُخپن ارد باید اس ٿئار تا خاب پيڻ پچ کاز ڏاڻج سُود.

بعضے وختپن، چخ بُخپن ځراک طلبپن، دے جهت ځراک بلوی به راستے بشهد بلوی ڏپد. اما انسون ځراک یست گدین ارد خطرناک ڦپد، مخصوصن چاکلیت ات، ادوکادوے ات، پیاز ات انگور.

بعضی مردم فکر کنن ادے پش بُخپن مِس ڦهرڏیپن بنوقد ات تونه مايے خپن، اما دهه رقم څراکپن ڦهرڏیپن پش بُخپن ارد ضرر فِرئپن. بنوقد اس څراکه فروبنسرے مغازه-ی-اند ڦهرڏپش بُخپن قیچ دهه تے وېڏ.

نو از نهن سِخپن چخ بُخپن ڏېندوونپن ته اس ارهی تا څقار هفته-ی-اند درو روی ڏئد سپن ات اس څقار تا خار مئستونج اند ته وېڻ دایمے ڏېندوونپن درو ټبنتید سپن. اک دے وخت اند چخ بُخپن ته قریب هر چیز اث خپن. آخر ارد، بېندے چخ بُخپن اند ته ۴۰ کتنک ڏېندوونپن روی ڏئپن.

پش بُخپن اند قریبے ۲۶ بنوقدپن ڏبندوںپن. دهڙ ڏبندوںپن یست لپ تپز ڦپین. وختا-ای-ادے پش بُخپن ٻن قریبے اره مئستونج دے فِریپت، وپچ ڏبندوںپن ته درو رُوی ڏئد سپن. یے پش اند ۳۰ کتنک ڏبندوںپن.

فک اث گَدپن زف رهنگ گلابے (خِپخ روشت)، بغیر اس چو- چو (Chow chow) گُد ات چینایے شرپے گُد (Chinese Shar-pei)، وپچ اند وپچ زفپن رهنگ تئر. گَدپن زف تے قریب ۱۷۰۰ بُقکین ذایقه حس چید ارد.

پِشپن ته خو زِف قتے خو پاکپن. گرچه پِشپن خو پیخ ات کهل تیر تے پاک چیداو نه ڦهرڏین، و هڏ ته اول خو پنجه یبن ڏکپن خو وېف قتے ته هر جا وېف زِف څه نه فِراپت، پاکپن.

چخ بُخپن ، وقتای ادے اس نهن
څه سپن، وېف څمپن بن چُست.
وختای ادے قریبے ۱۲ روزه
یبن دے فِریپت، وېف څمپن ته
درو پیت سپن ات دنیا ته خو
گرِگنوښه وِنپن. قریبے یے
مائست اند ته وېف څمپن فکه
قهد کِنپن.

وختای ادے پِش بُخپن اس
نهن څه سپن، وېف څمپن بن
رهنگ نیلے. قریبے اره
مائستونج ممکن ادے وېف
څمپن رهنگ اس وے
رهنگ ادے وے قتے بن از
نهن څه سِخ، پِگه رقم ڦیپن.

گُد عو-عوات گُر-گُر ات زِربَد ات ناله کِبَنَت تا مردم ارد فهمونت ادے يو چيز حس کِبَنَت ات يا دِگَه گَدِين قتے ارتِباط انجِيقَد. يے گُد عو-عو څه کِبَنَت، دَه جهت ادے يَسْت خوش فِيد، يا تاقه يَث رِيَذْج يا ادے يَه چى اس خطر خبر کِبَنَت، يا نو نفر ات نو گُد څه ويَنَت.

وختاى ادے پِش بُخِپَن ميو-ميو څه کِنَپَن، وهَذ خو صايِب وُبَن تَر خو طِلَبِپَن. پِش بُخِپَن ممکن مَرْحُونَج قِيَپَن، شِتايَه وِېْقَارَد کِبَنَت يا ادے وِېْقَارَد بازى چِيدَاو فارت! اگه پِش بُخ خش-خش څه کِبَنَت، دَه معنى اک-ادے يو يا قهر يا نه ژِيوجَه بازَه کِبَنَت.

گَدِنْ تَنَهِي-اَنْد اَس يَسْ مِيلِيون بِبِندَهْ ڈَابِنْ اَت وِفْ ڈَابِنْ مَدُوم رَوِي
ڈِبِد. الْهَفْ گَدِنْ اَنْد كَوهِي بَرَنَس جَنَاو (Bernese mountain) وِفْ
ڈَابِنْ لَپ رَزَد. اَت پُودَل (Poodle) اَت شِيَح تَزو (Shih-tzu) جَنَاو گَدِنْ
اَنْد ڦَا وِفْ ڈَابِنْ كَهْم دَهْ رَزَد.

الْهَفْ پِشِنْ تَنَهِي-اَنْد اَس يَسْ مِيلِيون
بِبِندَهْ ڈَابِنْ ، فَارَس پِش جَنَاو اَنْد، تَا وَبِنْت
انْچ بِخ (٢٠ سَانَتِي مَتَر) وِم ڈَابِنْ رَوِي ڈِبِد.
اَتِه سَفِينِكَس (Sphynx) پِش جَنَاو اَنْد، وِم
تَنَهِي-اَرَد ڦَا ڈَابِنْ كَهْم دَهْ رَوِي ڈِبِد.

بعضَهْ چَخ بُخِنْ اَنْد وِفْ ڦِم درَاز ، بعضَهْ يَبِنْ اَنْد گُت اَت بعضَهْ يَبِنْ اَنْد
وِفْ ڦِم بَه يِلَه نِمَايد يَا اَچِب ڦِم وِفْ اَنْد نِست ! وَختَاهِي اَدَهْ چَخ بُخِنْ
خُوش څَه څِيَبِنْ ، وَهَذَهْ تَه خُو ڦِم جُمَبِنْ ٻِنْ. وَختَاهِي اَدَهْ خَفَه يَا بَسَاج څَه
ڏُئِبِنْ ، وَهَذَهْ تَه خُو ڦِم خُو پَادِنْ بَيَنْ
اَرَد ڏِبِنْ .

پِش بُخِنْ ڦِم تَه وِفْ پُونَد تَيَد مَرَوَت
اَرَد كَوَمَك كِبِنْت ، مَخْصُوصَن
وَختَاهِي اَدَهْ وَهَذَهْ مُبِنَكِل پَرَرَه فَه
کَوَج جَنَاو يَا دِپَوال تَر تَير پُونَد څَه
تَيَبِنْ. اَگَه پِش بُخِنْ خُو ڦِم تَرَوَ تَرَم
څَه جُمَبِنْ ٻِنْ ، مَمْكَن وَهَذِنْ قَهْر يَا نَاسَابِنْ ٻِنْ.

چخ بُخپن اند لپ اب قوت. پِد لپ مهیم ادے وېق ارد سپورت ضاللول څه ڦېد، دهکېت. چخ بُخپن ٻن ڙئینتاو لپ ڙيوچ. ڙئینتاو اند، تازے گُد، اس ڦُک اب تېزدے. وے ڙئینتاو تېزے تا ٤٥ ميل (٧٢ کيلو متر) یے سعت اند.

الهف پِش بُخپن اند مِس لپ قوت ات خوش وېق اردے خو گرگنوښه تېز-تېز ڙازپن. مصرے پِش (Egyptian mau) اس ڦُکت تېزدے ڙازد. مصرے پِش اندوم ڙئینتاو تېزے اس ٣٠ (٤٨ کيلو متر) بېندے یے سعت اند.

وختای ادے گدېن ارد گرمى خە كېنت، وەذ تە خو زۇ تھەزېن خو گوت-
گوت اب نفس تھەزېن تا خو سالقين پن اتە لېپت بىخ بايد بىرئىزېن. پە راست
ادے وەذ تە خو نئح ات پىنجە يېن ۋە عەرقى پن، اما گوت-گوت نفس تىيىداو
قىتە مىس خو سالقين پن.

پىش بۇخېن تە خو پىنجە يېن ۋە
خو عەرقى زۇئىذېن. اگە تەر
درگاھ گەرم خە ۋېد، پىش بۇخېن
تە سايە پىز بىر يَا سالقين دە
جاي اند بىنافەخېن. گرمى
وخت اند، تەمە وۇنىڭ قىبىد ادے
وېق ارد بىرئىستاوا ارد لېپت
بىخ دەكېت.

چخ بُخپن ته مِذپنه-ی-اند فریبے ۱۵ تا ۲۰ سعت در یے بنھب ات مېڭ
بنافخپن. بنئۇداو چخ بُخپن تن سعتى ارد لپ مۇھيم، مخصوصن وختى ادە
اگه يېن خە ات لپ بىزىدغۇچ خە ڏىن.

پش بُخپن ېن خوش ادە
بازە كِنپن ات هر جاره
فُسک ڏىن، دڏ و هڏ لپ قىن
ات قىسر سېن خو دە
جهت بغر پش بُخپن لپ
خە بنافخپن! پش بُخپن ته
اس ۱۳ تا ۱۸ سعت در
يې بنھب ات مېڭ
بنافخپن.

چخ بُخپن ته فن ات فنون اس وَبَنْت
هفتگَر اندے يادِ كِنپن. دے وخت اند،
وهڈ خو نیستاو ات بنئداو ات طِلبتاو يادپن
اته خو صایب مِس به كِنین.

پِش بُخپن پنجه يپن جمع سِتاو بَفَپَن . ېد به
دے معنى ادے وهڈ فھرِڈپن خو پنجه يپن
زوئڈپن ات ۋا پس تَر درون تھەزپن. پِش
بُخپن كوبىپن بِن ادے خو پنجه يپن تېز
نگه يپن، دے جەت وهڈ خو پنجه يپن پے
هر چىز اث سئۆپن ات خُرابىپن.

اولۇن هفتە-ى-اند بعد اس نهن سِتاو، پِش بُخپن خو گَردى گوبىه بلد سِپَن،
مُھيم چىزپن مثلے خيداو ات بنئداو ات، خو گَھرم چيداو مِس يادِ كِنپن.
خە چخ بُخپن يا خە پِش بُخپن يا خە ۋېرىنىك ېت ژيوج، دهڈ نو اس نهن
سېخپن حيوانپن بِن همپىنه لېپت خىز ات دلربو.

فهرست منابع:

1. Puppies and Kittens, Scholastic
2. Pictures ,Wikipedia and other websites